

PRYZWABIĆ (24) *ob pf*

W *inf* -ã- (8), -a- (2); -a- *ModrzBaz*; -ã- : -a- *Mącz* (1:1); w pozostałych formach -ã- (13), -a- (1); -ã- : -a- *BielKron* (2:1).

inf przywabić (10). ◇ *fut* 2 *sg* przywabisz (1). ◇ 3 *sg* przywabi (1). ◇ *praet* 3 *sg m* przywabił (5). [*f* przywabiła.] ◇ 3 *pl m pers* przywabili (2). ◇ *plusq* 3 *sg m* był przywabił (1). ◇ *con* 3 *sg m* by przywabił (2). ◇ 1 *pl m pers* byśmy przywabili (1). ◇ *part praet act* przywabiwszy (1).

Sł stp notuje, *Cn brak*, *Linde XVI w.* (dwa z niżej notowanych przykładów).

Przyciągnąć kogoś a. coś ku komuś a. ku czemuś (zwykle w sposób łagodny), *zwabić, zachęcić, skłonić; allicere Mącz, Modrz; attrahere, delinire, pellicere Mącz* [w tym: kogo (19), co (2)] (24) : *Attrahere et allicere, Prziwabić. Mącz* 461b.

przywabić do czego (1): A tobie [*narodzie ruski*] dał Pan Bog z Kátoliki y z Láćinłkim kościołem Páná iednego/ y iedną rzecz póspolitą/ chcącćię tym do iednego też kościołá y wiáry iedney/ w ktorey więtlzey iedności dla zbáwienia trzebá/ przywabić. *SkarJedn* 375.

przywabić czemu (1): *ModrzBaz* 143v *cf Szereg*.

przywabić k czemu (1): *GrzegRóżn* E3v *cf W przeciwstawieniu*.

przywabić czym (2): *SkarJedn* 375; Pátrz iáko rozmáicie Pán Bog do siebie ludzi przyciąga. Bázyliłfę dziwną wonnością czyłtości/ Celfa widzeniem Aniołow/ siedm tę brácią przykładem innych przywabił *SkarŻyw* 180.

W przeciwstawieniu: »przywabić ... odwieść« (1): Iáko tedy [*szatan*] dopułzcza mienić imię Syná Bożego miedzy łtworzonemi rzeczámí [*tj. wodą święconą, mszą, czyścćem itp.*]/ áby k nim więcey ludzi przywabił/ á od Kryłthulá odwiódł *GrzegRóżn* E3v.

Zwrot: »przywabić do siebie« [*szyk zmienny*] (1): Włzyłtko to [*tj. przyjście na świat w ubóstwie*] Pan podiáł człowiecze dla ciebie, áby cię przywabił łáłkáwie do siebie *ArtKanc* B20; [Boć táki ludzi od łiebye zbywa/ Kto przy nich prózne łwary wrywa. Bo thák y przyiacielá do łiebye/ Nie przywabiłz/ będye łie łtrzegł ciebye. *WirzbGosp* A3v].

Szereg: »przywabić i przyzwać« (1): O iáko trudno ztákimi ludźmi mowić/ ktorzi konie obieráć vmieią/ rołkofznych potraw rádźi vzywáią: vbiorowi łwietne^{mv} y łprzędowi dźiwuią fię: lecz áby fię rozumowi przypátrowániu/ przyrodzenia wybaczániu/ vftáwam cudzym/ łáďow łrogołci y powadze obyczáiw dáli przywabić y przyzwać [*se allici ac invitari*]/ žadną miárá ná to niedáďzą fię przywiełć. *ModrzBaz* 143v.

a. *Pozyskać, zjednać* (4) : Prze miły Bog pilnuymy/ bychmy tácy byli/ Abychmy ty co z niebá/ k łobie przyłudzili. (*margin*) Iáko ányoły dobre przywabić mamy. (-) *RejWiz* 156v, Cc6; *Mącz* 194c.

przywabić czym (1): A prołtych ludzi niczym rychłéy nie przywabiłz/ iáko hoynołciá/ á dáry. Ale táki przyiaciel łrwały nie ielt: ábowiém datek więcćey/ niż ciebie/ miłuié *KochCn* B3v.

b. *Sprowadzić, przyzwać, łciągnąć* (14) :

a. *O ludziach i wyjątkowo Bogu* (12) :

przywabić do czego (1): Łátwie tho on człowiek známienity [*Arat Sycyoński*] od Krolá tego bogátego [*tj. Ptolomeusza*] otrzymał/ że go wielkimi pieniáďzmi zápomogł/ kthore gdy do Sycyonu

przywioł/ przywabiwłszy łobie do they rády piętnaćie co celnieyłych mężow/ z nimi prześluchał łpraw onych wżyłtkich *Phil* Q4.

przywabić na kogo [= *przeciwko komu*] (1): Acz łie potym Wołofzy záś nań [*hospodara mołdawskiego Aleksandra*] zbuntowáli/ Przywabili Defzpotá nań człeká mężnego/ Ktory tám był wprowadzon s pomocą Łalkiego. *PapřPan* Ee4v.

przywabić na co [= *czym*] (1): Czáfu iego [*Amurata Otomana*] dwa Cełárze byli Konłtántynopolłcy/ ktorzy łobie o páńłstwo oczy łupili. Ieden ktory łie obawiał poráżenia/ Amurátá łobie ná pomoc zámawiał/ podawáiąc mu włość Kállliopolá/ ná co łnádnie przywabił z Azyey *BielKron* 240.

przywabić czym (3): [*Andrzej*] Brátá teź łwego Belę z Polłki prózbámi przywabił do łiebie z żoná y z dziećmi *BielKron* 300v; Tegoź Alexándrá łtroże pochwyłáli Tátárfką łtraż/ ktorzy przes ogień w nocy á przes dym we dnie mieli dáwać znáki łwoim/ kiedy/ á gdzie mieli przyćiągnáć woiowáć á bráć krainy iego/ Temi znáki przywabili Tátáry y przywiedli ná hak ná te mieyłcá gdzie ie w koło ogárniono *BielSpr* 42; *StryjKron* 482.

przywabić dokąd (2): *RejPos* 158; [*papieź Klemens VI*] chcąc ludźi do Rzymu przywabić/ Bułły tákowe po łwiećie rozełłá/ w ktorych to obiecował/ y twierdził/ iż ktobykolwiek ná tym Páñnictwie vmárl/ do niebá prołto przeniełon być miał *NiemObr* 153; [*BielKron* 1551 156; na to TM potrzeba pomysłić i radę swá dáć, jakoby zasię tu do pańłstwa naszego tego Wiłniowieckiego przywabić. *ListyZygmAug* 1553/274].

przywabić skąd (3): *BielKron* 240, 300v; fráłłował łię teź [*Witold*] ná Krolá Iágełá/ iż [...] w łłowie mu łię nieżyłcił/ ktorym mu obiecował łpułłić Wielkie Xięłtwo Litewłkie y Wilno/ łkoroby łię łam ná Krolełtwie Polłkim vgruntował/ y tą go obietnicá z Prus (gdy ono był do Krzyżákw zięcháł z Krewá vćiekwłzy) przywabił. *StryjKron* 482; [Tenże Pudyk Bolełław/ fundował y zbudował Kláłztor Zakonnikom Reguły łwiętego Fráncíłzkwá w Krákwie/ z Prági ich przywabiwłszy. *PapřHerby* ****2v (*Linde*)].

Zwrot: »przywabić do łiebie, łobie« (2:1): *BielKron* 300v; ták iż on lud podał był [*Bóg*] w onę obiecáná niewolá ich/ dziwná łpráwá łwoiá/ przez onego Iozephá ktory był do Egiptu przywabił do łiebie wżyłtek narod łwoy *RejPos* 158; *Phil* Q4.

Przen (4) :

przywabić dokąd (1): Iáko Páná przywabić do domu łwoiego. *RejPos* 114v *marg*.

Zwrot: »do łiebie przywabić« [*w tym: czym* (1)] [*szyk zmienny*] (3): *RejPos* 143 *marg*; łłtáymy łię kołłiołem y domem iego [*Pana Boga*]/ y buduyemy iemu páłac drogi: ábyłmy go do łiebie przywabili/ chędogim y Páñłkim á przyłtoynym budowániem. *SkarKaz* 457a, 454b.

β. *O abstráktach* (2) : Dobra myłłi/ którey nie przywabi/ Choć kto łciány drogo wiedwabi: Niegardz moim chłódnikiem chrółciányym/ A bądź zemná ztrzęźwym/ y z pijányym. *KochPieł* 4.

[*przywabić komu*: [*żona Jeroboama*] proroka zwiełłć chciała, [...] lecz jak złółć, tak maszkwá, w której się taiłá, odkryta – łynowi łmierć rychlej przywabiłá. *OtwınPis* 80.]

[*przywabić czym*: Próžno nadzieję przywabić się kusci Tem rozwáżaniem *SzarzPoezje* 57.]

przywabić skąd do kogo (1): [*Mojżesz*] głół Boży z niebá do ludu przywabił. *BielKron* 46.

Synonimy: pociągnąć, przyciągnąć, przyłudzić, przymilić, przynęcić, przywieść, skłonić; a. nachylić, pozyskać, zjednać; b. sprowadzić.

Formacje współrdzenne cf WABIĆ.

Cf PRZYWABIENIE, PRZYWABIONY

MPi